

धर्म

ॐ

ॐ

जातिविक्रमस्य सङ्ग्रहिका

३२८ स्मृ: ५९

धर्मशास्त्र

१-६ सं.

(1)

श्रीगणेशायनमः ॥ लेखनं का पस्व रत्तिरिस्कृतं तत्प्रकारः ॥ अथजातिनिर्णयः ॥ पुत्रमित्रसुहृद्वैरिस्वामिसद्गुरुदेवताः ॥ एकाद्येकोत्तराले
ख्याः श्रीकाराः पंडितोत्तमैः ॥ १ ॥ नमस्कारं लिखे ज्येष्ठे श्रेष्ठे विज्ञापनं लिखेत् ॥ आदेशं भ्रष्टवर्णानां नारीणां तु प्रति लिखेत् ॥ २ ॥ आशीर्वादक
निष्ठस्य नमो विज्ञापनं गुरोः ॥ वैदेहस्य चतुः षष्टिरिस्कृतं ॥ ताश्च संगीतमनोहरैः ॥ वैदेहगारामशास्त्रशिल्पकविताबद्धचतौ यत्रिकछूतास्त्रा
हुतवाद् रूपरचनाश्चित्रपणो वेद्यकं नानास्त्रपुराणलेखपुरुषस्त्रीपात्रभाषादपि प्रज्ञानाटककेलिदंतितुरंगप्रेक्षाचसामुद्रिकं शय्याभोज
नयुध्यमर्दनविभूषाबंधसर्वे गितज्ञानं रज्जुतरीसभारथरुति संविद्यभोगेषुधीः प्राणचारि विषान्निवारिषुरथाखेटांगशीर्षेषु यदुर्गारा
मरुतिः पशुद्विपचमत्कारः शिवार्चादयः ॥ इति ध्वजकलाः अष्टभोगसु सुगंधयनितावस्त्रंगीततांबूलभोजनं शय्याचभूषणंचैव भोगाष्टकमु
दाहते १ भ्रुकुंशस्य गीतवाद्ययस्य शिक्षापणं रत्तीस्कृतं तत्प्रकाराणां पिसंगीतत्वमुच्यते संगीतशास्त्रे गीतं वाद्यं च नृस्यं च त्रयं संगीतमुच्य
ते संगीतत्रयं गीतस्य केवलस्य नगीयते ॥ क्रोधिकस्याष्टधा तुराणं ककरणं रत्तिरिस्कृतं ॥ चैतैधातवः स्वर्णतारं ताम्रनागो वंगः कांतं च ती
क्ष्णकं मंडूछमष्टधा तूनां कास्यारं पाचकं त्रिधा ॥ उपलोहं त्रिधा ख्यातं मंडूरं लोहं कीटं षण्णं ति वडुलं केचिदुपलोहं चतुर्विधं तारं जरेतं ना
गं सीसं वंगं कथिलं कांतं लोहोचुंबकं पाषाणभवं तीक्ष्णं पोलारं मंडूछं लोखंडं आरं पित्तलं पाचकं पस्वरसं उलूकस्य लोहाकर्म रत्तिरि

(2)

स्कृतं ॥ तत्र शस्त्रकरणे विशेषमाह ॥ भूपालवल्लभे रुतिकर्षविशाखाचसोमवारेण संयुता तद्दिने घटितं शस्त्रं संप्राप्त्यजयकारकं १ योगे
न घटितं शस्त्रमपामार्गरसेन तु ॥ जापितं तद्युधि भवेद्द्वयसारं तु निश्चितं २ इति श्रीयायजकशिखामणिहनुमदुपनामकरघुनाथनारायणात्म
जस्यंबकपंडितविरचिताशार्ङ्गधरात्मजगोपीनाथपंडितकृतजातिविवेकोत्सारणी अनुक्रमणिका समाप्ता ॥ अथ कायसूक्तोत्पत्तिः प्राप्ते
सृष्टिरव्यं दे सृष्ट्यादौ सदसकर्म तप्तये प्राणिना विधिः ॥ क्षयं ध्यायेदितस्तस्य सर्वकार्याश्चिनिर्गतः १ दिव्यरूपः पुमान् हस्ते मशीपात्रे च लेखनी
चित्राणुसदितिख्यातौ धर्मराजसमीपतः २ प्राणिनां सदसकर्मलेख्याय सने योजितः ब्राह्मणातींद्रियतानी देवाप्योयत्तभुक् भवेत् ॥ ३ ॥ मो
जनाश्वसदात्तस्मादादुती दीयते द्विजैः ब्रह्मकायाद्भुवोपस्माकायात्तान्तिरुच्यते ४ नानागोत्राश्वतद्वेश्याकायस्थाभुविसंतिवै ॥ स्का
दरेणुकामहात्म्ये ॥ एवं ह्यर्जुनं रामः संधाय निशितां शशाङ्कं ॥ जयधावत्सतान् हेतुं सर्वानेवातुरां च पात् ॥ केचिन्हहनमाश्रित्य केचि
स्यातालमाविशेत् ॥ सागर्भाचंद्रसेनस्य भाभौर्यादाभ्याश्रमं यया ॥ ततोरामः समायातो दाभ्याश्रममनुत्तमं ॥ पूजितो मुनिनारामो ह्य
र्घ्यपाद्यासनादिभिः ॥ ददौ माध्याह्नसमये तस्मै भोजनमादरात् ॥ रामस्तु पावयामास हृदि स्थं स्वमनोरथं ॥ पाचयामास रामाश्च कामं
दत्स्यो महामुनिः ॥ ततौ द्वौ परमप्राप्तौ योजनं च क्रतुर्मुदा ॥ भोजनांतरं दाभ्यः प्रपृच्छ मार्गं वं प्रति ॥ यत्तया प्रार्थितं देवतत्वं शंसितु

रामः
१

(2A)

महसि ॥ राम उवाच ॥ तवाश्रमे महाभाग सगर्भास्त्री समागता ॥ चंद्रसेनस्य राजर्षेः क्षत्रियस्य महात्मनः ॥ तमेव प्रार्थितं देहि हिंसेयंतां
महामुने ॥ ततो दाक्ष्यः प्रकृवाच ददामि तव वांछितं ॥ यन्मया प्रार्थितं देय तन्मे लंदा तु महसि ॥ तव स्त्रियं समाहूय चंद्रसेनस्य वैमुने
रामाय प्रददौ श्रीतां रामः प्रीतमना अभूत् ॥ राम उवाच ॥ यन्मया प्रार्थितं विप्रभोजनां सवरेपुरा ॥ तमे शं समाहूय ददामि तव वां
छितं ॥ दाक्ष्य उवाच ॥ स्त्रियं गर्भममुं बालं तन्मे लंदा तु महसि ॥ ततो रामो ब्रवीदाक्ष्यं यदर्थं महमागतः ॥ क्षत्रियां तकरश्या हंत लया
चितवानसि ॥ प्रार्थितं श्वत्सुया विप्रकायस्यो गर्भ उत्तमः ॥ तस्मात्कायस्य त्रभविष्यति शिशुभः ॥ एवं रामो महाबाहु हिलो तर्भानु
मुत्तमं ॥ निर्जगामाश्वमानस्मात्क्षत्रियां तकरः प्रभुः ॥ कायस्य सत्सुतस्य प्रः क्षत्रिण्यां क्षत्रियोत्तमं ॥ रामास्तया सदाश्वेन क्षात्रधर्माद्
हिः कृतः ॥ दनः कायस्य धर्मे स्मै चित्रसेनस्य यः स्मृतः ॥ तदोत्तमं त्रयाश्वकायस्य दाक्ष्यगोत्रास्ततो भवेत् ॥ दाक्ष्योपदेशतस्ते वै धर्मि
ष्ठास्तस्य वादिनः ॥ सदाचारपरानियंततो हरिहरार्चने ॥ देवविप्रपितृणां वै अतिथीनां च पूजकः ॥ माहिष्यपतितासूनुं वै देहायं प्र
सूयते ॥ सकायस्य इति प्रोक्तस्तस्य कर्मविधीयते ॥ क्षत्राद्वैश्यायां माहिष्याद्वैश्यविप्राजो वै देहः ॥ लीपीनां देशजातानां लेखनं सस
माचरेत् ॥ गणकत्वं विचित्रं च बीजापटिप्रभेदतः ॥ अधमः शूद्रजातिभ्यः पञ्च संस्कारवानसौ ॥ चातुर्वर्णस्य सेवाचलिपिलेखन

(3)

२

साधनं ॥ अवसायः शिल्पकर्मतज्जीवनसुरा हृतः ॥ शिखां बद्धो पवीतं च यस्त्रमात्तमं भसा ॥ स्पर्शनं देवतानां च कायखायो विवर्जयेत् ॥ इति कायखः इदं शूद्रकर्मलाकरे स्थितं ॥ अथ जातिनेवेकसारमनुक्रमणिकारूपं लिख्यते ॥

	जनकाः	जननी	पुत्रः	लौकिकनाम	वृत्तिः
१	ब्राह्मणः	क्षत्रियः	मूर्ध्वसिक्तः		क्षत्रियधर्मो अधिकः क्षत्रियवृत्तिः ॥
२	ब्राह्मणः	वैश्या	अवष्टः		वैश्याधिकः वैश्यधर्मानरवाजिगजचिकित्सावृत्तिर्वैद्यः ॥
३	ब्राह्मणः	शूद्रा	सवः महाशूद्रस्यर्णकेतः		शूद्रधर्मस्तानंधोत्रं पवित्रकमेधिकं ॥
४	क्षत्रियः	वैश्या	माहिष्याः		वैश्यधर्मो सैयामेजीवनं ॥ ज्योतिषिकः ॥
५	क्षत्रियः	शूद्रा	उद्यः	राउत	शूद्रधर्मो संश्रयामजीवनं
६	वैश्यः	शूद्रा	किरणवेताडिकः वरणः	नटवा	शूद्रधर्मो कवित्वसंगीतादिनाजीवनं वृत्तिः
७	क्षत्रियः	ब्राह्मणी	सूतः		क्षत्रियधर्मगजाबंधनाश्वबाहनसारथ्यादिजीविका ॥
८	वैश्यः	ब्राह्मणी	वैदेहकः	सावाशी	शूद्रधर्मानधिकारीरातांशुलांतरक्षणपण्योगनापोषणचतुःषष्ठीकलाकामशास्त्रेजीवनं ॥

रामः
२

(3A)

जनकः	जननी	पुत्रः	लोकनाम	
९	शूद्रः	ब्राह्मणी	चांडालः	राज्ञावाध्यास्तेनसारणीयाः यध्याबल्वादिजीवनमसृश्यः
१०	वैश्यः	क्षत्रिया	मागध	बंदीजनः शूद्रधर्मा राजकवित्तयाजीवनं
११	शूद्रः	क्षत्रिया	क्षातानिषादः	पारधी शूद्रधर्महीनः योमभूतचारिणपापधर्मा मधुविक्रयेणजीवनं
१२	शूद्रः	वैश्या	अयोग्यः	पाश्चर्यः शूद्रांनीचः पाषाणेशका कुट्टिममिर्चणकरणंरुत्तिः॥
१३	ब्राह्मणः ब्राह्मणः तवेधादि संस्कारहीनः	ब्राह्मणी	शूद्रकंठः	विप्रोगायकोवे शूद्रधर्महीनः हरिहरप्रबंधादिगानंरुत्तिः
१४	शूद्रकंठः	ब्राह्मणी	शूद्रकंठः	विप्रोगायकोवे शूद्रकंठवत्
१५	आवर्तः	ब्राह्मणी	करधानः	विप्रोगायकोवे शूद्रकंठवत्
१६	करधानः	ब्राह्मणी	पुष्यशेखरः	विप्रोगायकोवे शूद्रकंठवत्
१७	ब्राह्मणः	पुष्यशेखरा	मागधभोजकः	षोडशसंस्कारहीनः सूर्यपूजनंरुत्तिः
१८	ब्राह्मणः	मागधभोजकः न्या	शाश्वतिकः देवलकः	वडवा असृश्यविद्युप्रतिमापूजनं

(4)

३

जन्मकः	जननी	पुत्रः	लौकिकनामः	वृत्तिः	
१९	माहिष्यः	करणी	रथकारः	वागसुतार	शूद्राक्षीनः शिल्पव्यवसायजीवनं
२०	ब्राह्मणः	माहिष्याः	अभीरः	गोळी	घोषोवसनगोमहिष्यादिपोषये दुग्धादिविक्रयेणजीवनं ॥
२१	मागधः	उग्रा	नापिता	हायि	शूद्रधर्माशूद्राधिकक्षौरकर्मवृत्तिः
२२	विप्रः	शूद्रा	संस्कारहीनोप परनापितः		शूद्रधर्माशूद्राधिकक्षौरकर्मवृत्तिः
२३	ब्राह्मणक्षत्रियः	शुद्धक्षत्रिया	सत्तुः	राजकुमारः	शूद्रधर्मा राजकुमाराणां शालास्त्रशिक्षावृत्तिः
२४	सत्तुः	क्षत्रिया	मत्तुः	जेठी	शूद्रधर्मानियुद्धेनकोतुकसायधनमर्जयेत् ॥
२५	वैदेहः सावासी	माहिष्याक्षत्रिया वैश्याजा	कायस्थ	दाक्षिण उत्तरकाय	शूद्राक्षीनः लेखनवृत्तिः पुंसवननामकरणानप्राशनबौलवियाहाः उत्तरकायमुदकविक्रयव्यवसायसंस्काराः शिखायज्ञोपवीतमारजः
२६	ब्राह्मणः	वैदीही	बिबुकः	नारी	उत्तरधारणमुदकविक्रयावृत्तिः
२७	ब्राह्मणः	निष्वादीपारसवा परनामा	पोष्टिकः	कहारभोई	धर्मरहितः दोलावहनकावडीवहनगदभागीनीतैधनाभिविक्रयवृत्तिः
२८	ब्राह्मणः	मागधा	मुडुताउबीकेति नामानर		बौरापराधीनश्चरक्षणीयातेभ्यो धनेनजीवनं
२९	ब्राह्मणः	अंबळष्टा	कासारः		शूद्रधर्माकालिकादिपूजनधर्मकोस्यपात्रादिघटनं वृत्तिः

अभिनिवेशः

राम

३

(4A)

जनकः	जननी	पुत्रः	कोकनाम		
30	ब्राह्मणः	उया	अयतः कुंभकारः	कुंभारः	शूद्राधीनः मन्मथ चटैजीविका
31	क्षत्रियः	पारसवी	किंनारः ताग्रकु रकः	तांबठः	कासारैः सहसाबंधं कुर्यात्ताम्रपात्रघटनयतिः ॥
32	माहिष्यः	पारसवी	मालाकारः	माळी	शूद्रधर्महीनः शाककुसुमानि संवर्धयति क्रयेण जीवने-
33	सूतः	वैदेही	सूदः	आसूत	सहशास्त्रपथ्यसेत् शूद्रधर्मानधिकृतभंनमांसपाकोयतिः
34	वैदेहः	अयोगवी	मैत्रेयः	शोकणेकारः	उष्णी घटागदनेन ललितसौरवी गायनेन नागरप्रबोधनेन जी वने
35	वैदेहः	अंबुष्ठा	वेनः	बहुसूती	शूद्रधर्मरहितः नाट्यं यतिरूपधारणं यतिः
36	मागधः	माहिष्या	मुखमार्गकमार्गः	मोवती	शूद्रधर्मबहिष्कृतः गीतं चतुर्विधं वाद्यं यतिः
37	कायलः	अयोगवी	सैधवः	मर्दनी	शूद्रांनीचः दिजादीनां पादक्षालनं धम्मिल प्रासादनो गमर्दनात् लेपनानिश्चंगारस्यनायतिः
38	पारसवः	उया	जांघिकः	कारारमणी	शूद्रधर्मादेशां तलिखितनयं यतिः
39	शैबः पामुपतआ सूरपतितादिजः	शूद्रपण्योगना	भस्मांकरः	गुरथ	शिवपूजाकृत्या शिवाय समर्पितेन द्रव्येण चंडाधिकृतेन जीवने देवालयवाबहिरस्यथ्यः स्पृशेत्सचैलस्नानं
40	क्षता	उया	सैमकः	दारवटकारः	शूद्रांनीचः द्वाररक्षणं यतिः

४

(5)

जनकः	जननी	पुत्रः	लोकनाम	
११ अंबष्ठः	वैदेही	कुशीलयः रिणः		नृत्यगीतादिकुर्यन्देशाटणंकुर्यात्सायतिः
१२ अयोगवः	मागधी	श्रुकेशः	नटवा	श्रद्धधर्महीनः कानानां गीतवाद्यनृत्याभिक्षापणयतिः
१३ कुंभारः	आप्तीरा	निर्मलकरः	सल्लारः	शराणांकंकपत्रैः रचनायतिः
१४ मगुः	कायला	शालक्यः	मण्यालुवर पु	श्रद्धधर्महीनः गजदंतं स्फटिकादिमणिरचनयतिः
१५ मल्लुः	कुंभकास्त्री	शालमलः		श्रद्धहीनः नागवल्ली रोपणं विक्रयं यतिः
१६ शिखिलिध	क्षत्रिया	शिखिलिधः	मर्दनी	श्रद्धहीनः अंगमर्दनं यतिः कालोके मर्दनी
१७ वैदेहः	क्षत्रियाः	नटः	केल्हाटी	श्रद्धहीनः नाटकाभ्यां संकुर्यात्सातस्ययतिः
१८ वैदेरहः	श्रद्धा	अंधसिकः	रोधवणः	चतुर्विधानं कृत्यान् विक्रयणं यतिः ॥

राम्

४

(5A)

४८	वैश्वः	करिणी	वत्सकः	गोमारी	लाहयेगाश्वारयेत्सातस्यरुतिः ॥
५०	कंठधः	मगुः	छागलिकः	विप्रोगायकोवै०	शुद्राचीचः सागलारचने विक्रयश्चरतिः
५१	सेरंधः	मगुः	शय्यापालकः	सेजवला	शय्याकर्मरुतिः
५२	ब्राह्मणसेन्या	ब्राह्मणी	कर्मचोडालरुक्	बोटः	वाप्याविप्रवाह - दिखननेरुतिः
५३	पुष्यशेखरः	कर्मचोडालरुक्	मंडलकः	विप्रोगायकोवै०	राजशुनीपालनंश्वभिः पापध्यामृगमांससंपादनंतद्विक्रयंरुतिः
५४	शूद्रः	मागधी	सिंदोलकः	विप्रोगायकोवै०	शुद्राचीचः मंजिष्ठादिनावस्त्ररंजनं सूचीकर्तरीकर्मकरणं चरतिः
५५	शूद्रः	क्षत्रकन्या	क्रोधितः कुकुटकं	टंकमाल	राजकायेसजसमानः तेनाष्टधातूनोनाकानिविधेयानिसारुतिः
५६	क्षत्रियः	मागधी	दिनामडलूकः	लोहारः	अंसजेभ्यउत्तमः उष्टशुद्राचीचः लोहकर्मरुतिः
५७	उग्रः	वैदेही	लोहारः मंजूषारजकः	परीटः	शुद्राचीचः अंसजेषु प्रथमः यस्य निर्णेजनंरुतिः
५८	वैदेहः	उग्रा	मोलिकतैलक	तेली	अंसजेभ्यः उत्तमः तैलकारणं तद्विक्रयं चरतिः
५९	अयोगवः	रथकास्त्री	सूत्रधरः	जलमंडपकारः	तेन स्वस्त्रीयः परपुरुषेण शायितव्या जलमंडपादिकसूत्ररचनेन चरतिः

५

(6)

	जनकः	जननी	पुत्रः	लोकनामः	
६०	कुंभकारः	कुंकुटस्त्री	कुरविंदः	पाटोलेकारः	अंलजेसुल्यः कोयरचनंरुतिः
६१	आवर्तकः	वेनस्त्री	शावरः	साकी	अंलजेभ्योनीचः शुभ्रवस्त्ररचनंरुतिः
६२	कुंकुटः	आभीरी	सोषिरः	कोष्ठी	तररीवस्त्रनिर्माणंरुतिः
६३	आभीरः	कुंकुटा	मीलीकरः	नीलारी	नीलीकरणंरुतिः
६४	नापितः	मार्गस्त्री	शाखिल्यः	तरिया	शूद्रात्रीचः गुह्यशिशुसुकेशवपनंजकौकश्टगादिभिः रक्तवस्त्रा रुतिः
६५	मैत्रेयः	जाधिकः	बंधुलः	सारी	शूद्रात्रीचः सुवर्णकारविषेणधूत्यां सुवर्णंगवेषणीयरुतिः
६६	पैष्टिकः	क्षत्तस्त्री	पांसुलः	तांगडीय	शणसूत्रगोणीपट्टाधिकरणंरुतिः॥
६७	भृज्जर्कटः	छागली	ओरभ्रः	धणगरः	मेषपोषणंओर्णपटरचनंरुतिः॥
६८	क्षेमकः	आवर्तस्त्री	महागुः	कलेकरः	उदरपोषणंडग्धादिविक्रयंरुतिः॥
६९	मध्वः	आवर्तस्त्री	रोत्तिकः	लोणारा	लवणकरणंरुतिः
७०	ब्राह्मणः	आयोगवी	धिग्वणः	मोन्निजिनकरः	चर्मणाअश्वपल्याणाश्वपारवरारचनंरुतिः॥

राम्.

५

(6A)

जनकः	जननी	पुत्रः	लोकनामः	वृत्तिः
७१ क्षता	धिग्वणी	कारावारः चर्मका	चाभारः	चर्मणा उपानहादिकरणं वृत्तिः अत्यजतुल्यः ॥
७२ वैदेहकः	कारावारी	मेदः	गोडः	अत्यजतुल्यः विकटवेषः सभरण्यफलमासादिजीवनं
७३ पारसवः	आयोगवी	कैवर्तः	धीवरः	अत्यजातितोनीचः जालेन मत्स्यादिधारणं तद्विक्रयं नोकयानायु
७४ क्षता	रहडी	पुलकसः	कोळी	अत्यजतुल्यः आरण्यपशुपक्षिघातेन जीवनं
७५ वेनः	आभीरी	सौधलः	कालः	अधर्मसुरां कृत्वा विक्रीयतेन जीवनसैव वृत्तिः
७६ कैवर्तः	जांधिका	मंगुष्ठः	चुनाडा	अस्थस्थः चूर्णपाषाणो चूर्णविधनं तद्विक्रयं च वृत्तिः
७७ कुंभकारः	धिग्वणी	चित्रकारः	चितारा नाडना	शूद्रधर्महीनः चित्रलेखनं घटारचनमपि वृत्तिः
७८ धीवरः	कुरविदा	किशुकः	बुरुडः	अत्यजोवंशपात्ररचनवृत्तिः
७९ क्षता	वैदेही	अहितुडिकः	गारुडी	सर्पान्करं खंडेषु स्थापयित्वा तैलेखनं वृत्तिः
८० आयोगवः	धिग्वणी	दुर्भरः	डोहारः	अत्यजेषु मुख्यः चर्मपात्ररचनं वृत्तिः
८१ कर्मचंडालः	कैवर्तः	सैनिकः	खटिकः	अत्यजान्नीचः अजमेषवधं कृत्वा लातन्मांसविक्रयो वृत्तिः

तारणं
वृत्तिः

६

(७)

जनकः	जननी	पुत्रः	लोकनामः	वृत्तिः
८२ क्षत्ता	अहितुंडिका	चौलिकः	उंदीरमारकः	मूषकादिबिलेशयानांमारणं वृत्तिः
८३ पांसुकः	पुलकसस्त्री	यानासिकः	कावाणी	शाखिव्यधर्मरुत्तणविक्रयं वृत्तिः
८४ सैरंध्रः	मेदस्त्री	यवनतुरगः		दयाहीननिष्ठुरकर्मकरणेनजीवनं वृत्तिः
८५ चंडालः	पुलकसी	श्वपाकः	महारः	नगराद्वहिर्वासंकुर्यान्मतानां गोगर्दभभुनां ग्रामाद्वहिर्निर्हरणं वृत्तिः
८६ चंडालः	क्षत्तस्त्री	अंतेवसायी	डोंब	भ्रमणानेवसेत्प्रेतयस्त्रादिकाष्टविक्रयं वृत्तिः
८७ चंडालः	आंध्रस्त्रीदेशी	श्वप्लकः	महारी	अश्वोष्ट्रगर्दभादीनां मतानां मांसभक्षणं वृत्तिः
८८ चंडालः	मेदस्त्री	श्वपेसायी	गोषः	अस्वस्थः सः हिंसकृत् श्वगवादीनां मांसभक्षणं चर्मरज्जुकरणं वृत्तिः
८९				
९०				
ॐ नमो भगवते वासुदेवाय		६ शके १०६०	भाद्रपदशुक्ल	९ भौमवासरे इदं पुस्तकं समाप्तं ॥ श्रीललितोत्तमार्पणमस्तु ॥ ॥
हस्ताक्षरसुब्रह्मण्यशास्त्री		द्विविडयवतेश्वरकरस्तस्य	सुनुशिवरामबावायवतेश्वरकरस्येदं पुस्तकं ॥	श्रीः ॥ ॥

रामः
६

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com